

Izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Izredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Frankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Kopisti

dopisov se ne vračajo

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrletno 25 K.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne pete vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 55.

V Gorici, v torek dne 9. julija 1912.

Leto XIII.

Na znanje.

Glede evharističnega kongresa na Dunaju naznanjamo sledeče podrobnosti, ki naj se uvažujejo:

1. Popisovalne pole treba natančno izpolniti. **Policija** zahteva, da se označi **ime, priimek, stan in bivališče** vsakogar, ki se hoče udeležiti shoda. Dalje treba natančno naznanjati **dneve**, v katerih hoče kdo bivati na Dunaju in pa pristopnino, ki jo kdo plača.

2. Za tistega, ki plača le 2 K pristopnine, bo stanovanje preskrbljeno le za en dan in eno noč, ki jo treba na poli določiti. Le tisti dan bo imel tudi druge ugodnosti. Izjema bo le za dneva 14. in 15. sept., ki se bosta smatrala za en dan. Najbolje je, da plača vsakdo 6 K. Kdor bi pa obstal pri 2 K, njemu svetujemo, naj pride na Dunaj dne 14. sept.

3. Vsakdo naj plača **še 35 v za štampelj na železniški legitimaciji**. Ta denar naj se sedaj doloži k že plačani pristopnini.

4. Razume se, bo moral vsakdo na Dunaju še posebej plačati stanovanje in hrano. Kdor bo bival v skupnih spalnicah, bo plačal za dan in noč k večjemu 1 K. Skupne spalnice bodo v bližini cerkve, v kateri se bo opravljala služba Božja za Slovence.

5. Kdor bi hotel imeti sam svojo spalnico, bo moral plačati najmanj 3 K na dan. Manj bo treba plačati za spalnice, v katerih bodo po 2, 3 ali več postelj. Osebe tudi duhovniki, ki bi hotele spat v družbi z 2, 3 ali več osebami, naj se na polah naznanijo.

6. Preskrbljeno je, da bodo ljudje tiste dni dobivali v dunajskih ljudskih kuhinjah hrano dober kup.

7. Č. duhovščina je nujno naprošena, naj v redu izpolni pole, vsaj do 20. julija, ako ni tega še storila, in naj jih potem nemudoma vrne po tisti poti, kakor je bila že prej naznanjeno, ker moramo do konca julija poslati vse pole centralnemu odboru na Dunaj. Po 20. juliju se prijave ne bodo več sprejemale.

8. Centralni odbor na Dunaju bo preskrbel za vsakega posameznika po-

sebno ali skupno spalnico in doposlal pristopnice, glaseče se na imena posameznikov.

Užitnina l. 1911.

Dohodki užitnine od vina, mošta in mesa so bili lani neugodnejši od onih leta 1910, kar je razumljivo. Lansko leto je bilo v deželi malo vina in še to drago; vrhu tega je bila v obče slaba letina in veliko pomanjkanje novcev. Kmetič in gospod sta si dobro premislila, predno sta izdala 24 do 32 h za četrtilitra, posebno še z ozirom na vsestransko neznosno draginjo, ki pritiska na jednega in drugega.

V poštevek pride pa še vrednost blaga. Vino ima namreč svojega konkurenta v pivu. Cena zadnjemu je vedno ista, dočim se spreminja cena vinu vsled večje ali manjše množine pridelka med 56 do 128 vinarjev. Ko je cena vinu visoka, pada konsum te pijače, dočim raste pa konsum piva, kar je naravno, ker mu je cena vedno enaka, in kar kažejo tudi letni podatki o konsumu vina in piva v deželi. Leta 1910 se je popilo piva v naši kronovini okoli 40.000 hl, a lani 65.300 hl.

Predlansko leto je nesla užitnina vina, mošta in mesa 756.000 K, lani pa le 618.000 K, torej je padla užitnina za 138.000 K. Vkljub temu pa se niso dohodki deželnih doklad na užitnino mnogo zmanjšali, kajti davščina na pivo je dala lani 262.000 K dohodka, predlanskem pa le 135.000 K, torej je vrgla ta davščina lani za 127.000 K več nego prejšnje leto, tako da se odpadek na vinu skoro pobota s prirastkom dohodka na pivu.

Zanimivi so podatki o užitnini vina, mošta in mesa, odkar so začeli pobirati užitnino finančni organi, t. j. od leta 1905 naprej do letošnjega leta.

Deželni zalog je prejel od užitnine v tej dobi več nego l. 1904, ko se je odajala užitnina v zakup, zaporedoma leto za letom sledeče zneske: 160.000 K, 199.000 K, 161.000 K, 227.000 K, 256.000 K, 277.000 K in 138.600 K.

Če doštejemo tem zneskom še dodatno doklade na rimanence leta 1905 v znesku 31.000 K, dobimo v okroglem številu **1.450.000 K**, kar je dežela več dobila nego bi bila dobila po prejšnjem načinu pobiranja užitnine.

To je le čisti dobiček, katerega ima dežela od tega, da pobirajo c. kr. finančni organi užitnino; toda vsaj toliko, če ne več dobička imajo tudi občine in razmeroma tudi država. Seveda nosi država tudi tozadevne upravne stroške, ki niso majhni.

Davščino od piva pobira dežela v lastni režiji. Tudi ta davščina je zboljšala finančno stanje dežele in občin, odkar je v rokah dežele. Če pomislimo, da je dajala do leta 1902 pri nakladi 1 K od hektolitra na drobno potočenega piva le 11.000 K, a da je dala l. 1911 celih 262.000 K pri nakladi 4 K, je naša trditve opravičena.

Sicer pa se spreminjajo tudi dohodki od konsuma piva od leta do leta, ker so v tesni zvezi — kakor gori omenjeno — s konsumom vina.

Leta 1905 je dobila dežela pri nakladi 1 K 70 h okroglih 87.000 K od te davščine, dočim je dobila pri isti nakladi leta 1904 potom zakupa le 46.000 K.

Od leta 1906 naprej je znašala doklada 4 K od hl piva in dohodki so bili od tedaj leto za letom sledeči: 167.000 K, 173.000 K, 150.000 K, 141.000 K, 135.000 K in leta 1911 pa 262.000 K.

S tem, da je vzela dežela pobiranje te davščine v lastno režijo, je dobila v zadnjih sedmih letih višji dohodek **362.702 K**.

Ako prištejemo ta dobiček onemu od vina, dobimo, da je imela dežela vsled te akcije skupnega čistega dobička v zadnjih sedmih letih **1.513.000 kron**.

Razstava ročnih del in rizb učenk zavodov društva „Šolski Dom“.

Zopet se je približal konec šolskega leta in radostno se je razlegala med

učiteljstvom in učečo se mladino beseda »r a z s t a v a«.

Ni čudo! Še kmetič se po končanem delu veselo ozre na preorano ledino, kaj še-le mladina, ki je morala celo leto krotiti svojo živahno nprav in presedeti toliko uric pri ročnem delu. Kako se čuti ta srečno, ko vidi izdelke lastnih rok lično razstavljene občinstvu na ogled. Pa tudi učiteljstvo je te dni veselo ker vidi plod svojega truda na lepih izdelkih učenk. Pozabljen je trud, in skajši zavest da so ene in druge častno zvršile dolžnost. In goriški Slovenci smo to razstavo tako vzljubili, da st brez nje sploh ne moremo misliti zavodov društva »Šolski Dom«, saj nam ona najlepše kaže, kako vrlo izpolnjujejo isti svojo nalogo.

Dobro vemo, da nas naši nasprotniki tako radi zapostavljajo, češ: kaj bodo — reveži, barbari!

Toda glej! Prišel je 6. julij. Množica ljudi vre v ponosno poslopje »Novi Dom«. Različna je množica po stanu in narodnosti in vendar hiti s tolikim zanimanjem v lepo šolsko poslopje. Radovedno pričakuje, kar jim čitaš na obrazu ob vstopu, veselo iznenadenje: a zadovoljnost pa jim odseva z obraza, pri odhodu. Nov narodni ponos prešine srce vsakogar, ko si ogleda izdelke naše nadebudne mladine in vsakdo čuti, da se bliža prava izobrazba našemu narodu ter se obeta boljša bodočnost — dan vstajenja.

Obiskovalcem druge narodnosti pa vzbujta ta razstava spoštovanje do našega naroda, priznavši, da so tu zaozostali za Slovenci.

Dragi čitatelj vabim te, da pregledava v duhu razstavo, ki je takorekoč merilo napredka naše mladine.

Osem dvoran in ena soba je bilo napolnjenih z najrazličnejšimi izdelki ročnega dela in risanja. Razstavljani so bili izdelki obeh pripravnic za učiteljšče, ženske obrtne šole in ročna dela od 2. do 6. razreda ljudske šole »Šolskega« in od 2. do 5. razreda ljudske šole »Malega Doma«.

V prvi pritlični dvorani so bila razstavljena ročna dela 2. in 3. razreda ljudske šole iz »Malega Doma«.

Odpadniki.

(Odlomki.)

Češki: P. Kopal.

I. Strammdeutsch.

Blizo uro od Hrastja se razprostira mesto — recimo mu Schönwald. Okoli njega je nekoliko jaškov, iz katerih dvigajo vsak dan z ogromnimi stroji mnogo tisoč metričnih centov rjavega oglja. Tukaj ste tudi dve sladkornici, je veliki ameriški mlin in nekoliko opekaren. Schönwald je bil pred nekaj leti »krasni les«; ali, ko je rudarska motika razrila in razkopala tla, so izginili gozdi in vsred primitivnih koč nad jaški je nastalo obljudeno mesto.

Na prostranem trgu se dviga znamenita cerkev.

Zjutraj je. Proti cerkvi stopa nevelika gruča prosto oblečenih delavcev, moških in ženskih, na čelu gresta dva para mladih ljudi; očitno je to svatba. Govoré med seboj nemški in češki.

Ko so prišli v cerkev, stopijo naravnost k glavnemu altarju. Skoro isti čas pride iz zakristije mladi duhovnik v roketu se štolo. Pozdravi noviče s prijaznim pogledom, stopi k altarju, se prikloni ter se obrne k zaročencema.

Ko sta bila pokleknila na prvo stopnico, spregovori jima nekoliko čeških besed o zakonskih dolžnostih, potem odpre knjigo in začne poročni obred v različni češki besedi. Po obredu dodaja še: »Zdaj pomolimo še Oče naš in Češčeno Marijo za vse rajne prijatelje in dobrotnike novo poročenih.« Ko je bil izmolil, vstane duhovnik, se pokloni pred altarjem in odide v zakristijo, za njim so stopali poročenca in priče, da se vpišejo v matično knjigo.

To je bila pač vsakdanja prigodba; ali vendar je izzvala veliko razburjenje v mestu. Tednik »Strammdeutsch« je namreč prinesel to sporočilo:

»Naš češki kaplanček se dovoljuje vedno bolj drzno izzivati tukajšnje čisto nemške prebivalce. Dovoljuje si v naši mestni cerkvi že češki pridigati, češki poročati, moliti, česar smo bili priča danesle jutraj. Kmalu se zgornje sem v naše čisto nemško mesto cele trume čeških Vencljev, ki bodo zahtevali za se čeških šol, pridig, uradnikov, in predno mine nekoliko let bo naše čisto nemško mesto »povencljeno«. Nadejamo se od naši odločnih meščanov, da bodo prav krepko protestirali proti takovemu po-

čenjanju zdražbarskih čeških kapelanov. Najboljše bi bilo, da bi se učinili koraki, da se odpokliče ta »hetzkaplan«. Izvedeli smo, da bodo podali v tem pogledu interpelacijo v mestnem zboru. (Beseda: Izvedeli smo pomeni v časnikarskem jeziku: poskrbimo da itd.) Ko bi se pa — proti vsakemu pričakovanju — ne zadostilo odločni želji mesta, bodo vedeli tukajšnji meščani, kako naj postopajo nadalje. Tukajšnje meščanstvo je pripravljeno in ne bo trpelo, da bi bila naša cerkev še dalje omazana s češkimi glasovi...«

Do tu časniško poročilo.

Ko so ga brali zvečer v dekaniji, vzbudilo je v vseh treh duhovnikih — dekanu in dveh kapelanih — različne vtise. Omenjamo, da sta bila Nemca dekan in eden kapelan.

»Ali saj se je godilo tu od nekdanj tako,« dejal je starši kaplan, »in nihče ni tega opazil. Če je prosil poroko češki delavec, je bil poročen češki, v razumljivem mu govoru. In če je umrl kak Čeh in so ga spremljali znanci in sorodniki na pokopališče, je molil duhovnik v jeziku, ki so ga razumeli. Tako vell vendar že zdrav človeški razum.«

»Vendar pa, častiti g.,« reče dekan, »bodite v bodoče bolj previdni.«

»Kake previdnosti je treba tu?« odvrne Čeh, majhen mož iskrenega pogleda — »kar se je delalo tu prej, se bo delalo tudi nadalje. Bilo bi zares žalostno, ko bi se dali ostrušiti od takega bednega lističa in odvrniti od svojih dolžnosti.«

»Ne pomaga nič,« meni dekan — »lističi so ljudstvo razburili. Naj bi imeli stokrat prav, ljudstvo ne bo verovalo vam, marveč listu.«

»Ali naj se dam torej za to odvrniti od pravičnosti?«

»Ne mislim od pravičnosti, ampak prilagoditi se razmeram, kar se tiče zunanje oblike. Dandanes, ni nobeden stan toliko terorizovan, nego naš.«

»Od koga pa? Od ljudi, ki ne hodi-jo v cerkev, ki morda od šolskih let niso bili pri sv. Obhajilu. Resnično pobožno ljudstvo je potrpljivo in miroljubno.«

»Imate sicer prav; ali žalibog živimo v dobi, ko je moč v rokah teh brezbožnikov.«

»Tedaj zakaj se jih bati?«

(Dalje prih.)

Tu si videl na stenah in na mizah, ki so bile določene 2. razredu, mnogo kvačkanih del. Namesto običajnih vajnic, ki se ne dajo uporabiti, se je letos vpeljalo kvačkanje krpic za umivanje in raznih prtičev, ki prav dobro služijo domači uporabi. Enako so se tudi v 3. razredu odpravile neuporabljive pletne vajnice ter so se nadomestile s pletenimi krpicami za umivanje in brisanje ter pletenimi prtiči za razno rabo.

Poleg prvih poizkusov v kvačkarnju so razstavile učenke 2. razreda mnogo jopic, čepic, podbradkov in čevljkov za otroke, kakor tudi kvačkane šerpe, pelerine in celo 2 posteljni pregrinjali, ki so naredile jih tekom leta te male deklice.

Pa tudi učenke 3. razreda niso zastajale. Mize so bile polne raznih pletenih izdelkov n. pr. nogavic, brisač, prtičev in pletenih rut. Na mizi ob zadnji steni je bilo tudi mnogo zimске oprave, kakor: mufi, boa in čepice. Na steni je viselo več torbic in pletene zimске jopice. Koliko samozavest čutijo naši otroci, ko si pozimi natakajo lastnoručno izdelano čepico, gorki boa in lične mufe. Kako so starši hvaležni taki šoli, ki tako upošteva vse, kar je praktično in rabljivo.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz goriške okolice. (Kmečki punto): Kdor opazuje letošnje vrvenje med kmetovalci v goriški okolici, se mu zdi kakor da bi se kmetje organizirali in se pripravljali, da skupno udarijo na sovražnika, njih dosedanega izsesovalca. Človeku stopijo nehote pred oči spomini z davno prošlih časov, ko je vspametel na Goriškem splošni kmečki kunt in so kmetje zahtevali od svojih zatirateljev bogatih grajščakov urbarje, iz katerih bi bilo razvidno, da postopajo grajščaki vse drugače kakor pa pravijo te pisane pogodbe.

Goriška okolica še ni videla takega gospodarskega boja kakor se bije te dni na eni strani med kmetovalci pridelovalci krompirja, na drugi strani pa med zvitimi špekulanti, trgovskimi prefriganci, med židovskimi pijavkami, ki so dosedaj našega kmetovalca, pridelovalca krompirja odirali kar se je dalo. — Vsak pošten človek mora z dušo in s telesom simpatizirati s kmetovalci in obsojati zvito početje židovskih in drugih izsesovalcev kmetove krvi. Že koj tukaj moram obžalovati, da se dobe tudi med Slovenci še nekateri možje, takorekoč izdajalci kmečkemu stanu, ki pomagajo tem pijavkam pri tiranskem njih delu v pogubo našega kmetovalca.

Celi kmečki tabor je »Jerasova« restavracija tik južnega kolodvora v Gorici. Tam se zbirajo, tam se navdušujejo in nasrkajo »puntarskega« duha, potem, ko se jim nazloži, kaj delajo s kmetovimi pridelki tisti, ki so si napolnili možnje ob kmetovem znoju in trpljenju.

»Gospodarska zadruga za goriško okolico«, ki izvaža krompir v inozemstvo je vzbudila kmetovalce. Poučila jih je vsaj površno o zvitosti te trgovine, o ostudnih manipulacijah trgovcev. Brzjavke in pisma se čitajo kmetovalcem, in pojašnjujejo se jim dnevni dogodki o trgovini s krompirjem. Vodstvo zadruge sledi s pazljivim očesom vsakemu koraku trgovcev. Vse polno brzjavk se odposlje v eni noči v inozemstvo.

Kmetovalci se zbirajo k posvetovanju zvečer ob 9. uri. Sinoči je tudi bilo tako posvetovanje. Navzoči so bili zastopniki iz cele okolice. Zadruga ima na razpolago kolesarje, motocikle in konje, da v eni uri naznani po vseh vaseh v okolici, kako se je kmetovalcem držati. Vodstvo zadruge, obstoječe iz 35 članov, samih kmetovalcev, določuje cene in sklepa vse potrebno kar se tiče trgovine. Trd boj bijejo kmetje z židovskimi prefriganci, a dosedaj so jih še vedno zmagali. Da bi bilo to tudi v naprej.

Kmetovalec se mora postaviti na lastne noge. Pot k temu je združništvo

in sicer zdravo združništvo. Prva propagateljica kmečkega združništva je bila in je »Slovenska Ljudska Stranka«, ki je ustanovila že stotino zadrug na Goriškem, od katerih ima naše kmečko ljudstvo lepe dobičke. Slovenska Ljudska Stranka je bila vedno nasprotnica liberalnih slovenskih, laških in židovskih prekupovalcev. Zato se je moramo kmetovalci, z vso vneto okleniti.

Kmetovalci! Vsi k zadrugam! Le na ta način se iztržemo iz krepljev liberalnih in židovskih oderuhov! Napočiti morajo tudi za kmetovalce boljši časi.

Opazovalec.

Iz Kojškega. Minulo nedeljo je priredilo naše »Slov. kat. izobraževalno društvo« veselico, pri kateri se je igralo »Divjega lovca«. Igra je izpadla nad vsako pričakovanje dobro. Udeležba je bila ogromna. Na splošno željo se igra v nedeljo, dne 14. tm. ponovi ob isti uri inna istem prostoru. Na to veselico opozarjamo naše ljudstvo v Brdih in drugod. Pridite v Kojško prihodnjo nedeljo, ne bo žal!

Politični pregled.

Brambne predloge sankcionirane.

Cesar je 5. t. m. brambne predloge sankcioniral, vsled česar so stopile v petek v zakonito veljavo.

Ministri na počitnicah.

Ta teden so pričele parlamentarne počitnice. Poslanci so že zapustili Dunaj in tudi ministri se pripravljajo na poizvedbo v letovišča. Graf Stürgkh se bo podal, ko bo dovolilo njegovo zdravje v Kaltenleutgeben, baron Heindl bo preživel počitnice v Ischl-u, domobranski minister Georgi se pojde zdraviti v Gastein, vitez Zaleski se poda v Frain, baron Forster bo stanoval na svojem posestvu v Schüttenhofenu, dr. Trnka se bo hladil na Bledu, naučni minister dr. Hussarek bo potoval po Tirolskem in dr. Dlugosz gre čez mejo v Švico. Dne 18. avgusta, na dan cesarjevega rojstva, pa se snidejo kot vsako leto ministri zopet na Dunaju.

Češko-nemška spravna pogajanja.

Češko-nemška spravna pogajanja napredujejo. Bajе jih bo že 13. julija mogoče končati. Nato se precej skliče češki deželni zbor, ki bo rešil jezikovni zakon, sklenil novi volilni red, oziroma pomnožil deželno-odborniška mesta, reformiral deželni red, izboljšal učiteljske plače in sklenil davek na pivo. Nato se bo bajе avgusta meseca sklical parlament na kratko zasedanje, da reši tista jezikovna vprašanja, ki spadajo v njegovo kompetenco.

Lvovski občinski svet razpuščen.

Vlada je z ozirom na razsodbo upravnega sodišča, ki je razglasilo, da je 94 občinskih svetovalskih mandatov neveljavnih Lvovski občinski svet razpuščila.

Rusinska univerza in Poljaki.

V soboto je imelo predsedstvo poljskega kluba sejo, v kateri se je vršila debata o osnutku cesarjevega lastnoročnega pisma v zadevi rusinske univerze. Vsprejel se je sklep, v katerem se povdarja, da ni s poljske strani nobenega ugovora proti temu osnutku.

Neredi v Turčiji.

Iz Aten poroča »Secolo«: V posebni izdaji objavlja list »Chronos« iz Carigrada brzjavno poročilo, po katerem so se v vojaškem taboru pri Dardanelah uprli rezervniki, ki so streljali na častnike. Neki grški rezervnik je s sabljo usmrtil nekega majorja. Upor so poizkušali častniki zadušiti, a se jim je poizkus izjalovil, ker so se upornikom pridružili vsi rezervniki. Ubitih je bilo več častnikov.

Fadil paša je s šetimi bataljoni, tremi baterijami in z dvema oddelkoma strojnih pušk napadel 600 do 800 mož močan oddelek albanskih vstašev, ki je bil zbran pri Vučitrnu. Albanci so bili

prisiljeni po streljanju strojnih pušk zapustiti svoje postojanke in so se branili v hišah, ki so jih s streljanjem iz topov porušili. Izgube Albancev so bile bajе velike. Turški vojaki so imeli 4 mrtve in večje število ranjencev. Fadil paša je ukazal zasledovati vstaše, nakar se je vrnil v Vučitrn. Voditelj albanskih vstašev v Monastiru, Tahiar bej, je bajе izjavil, da je pripravljen se pogajati s pooblaščenecem turške vlade.

Darovi.

Za »Šolski Dom«:

so plačali predsedništvu: Hranilnica in posojilnica v Cerknem vsakoletno podporo 20 K; Katarina Gabršček, služkinja, od dobljene tombole 20 K; zamorca požrla o priliki konecletne razstave v »Novem Domu« 28 K.

Srčna hvala blagim dobrotnikom!

† Prof. dr. Karel Štrekelj.

Včeraj smo dobili iz Gradca brzjavko, da je umrl naš rojak dr. Karel Štrekelj, profesor slavistike na graškem vseučilišču. Vedeli smo, da boleha že dalje časa, a vendar nas je vest o njegovi smrti pretresla. Z njim smo izgubili Slovenci najboljšega poznavatelja slovenskega jezika, jezikoslovca, kateri ni imel para na avstrijskih univerzah. Pokojnik je bil predstojnik slovanskega filologičnega seminarja na graški univerzi, dopisujoči član carske peterburške akademije znanosti, kralj. srbske belgrajske akademije in »Narodnopisne společnosti češkoslovske v Pragi« itd. Njegovo ime se mora istodobno in z istim spoštovanjem izgovarjati kakor Miklošičevo, Škrabčovo, Oblakovo in drugih korifejev slovanske filologije. Priobčil je nebroj temeljitih jezikovnih razprav v raznih listih, a njegovo življenjsko delo je velika kritična izdaja slovenskih narodnih pesni. Take izdaje narodnih pesni, s filologičnega stališča presojeno, nima noben narod. Z njo si je postavil pokojnik trajen spomenik. Rojen je bil dr. Karel Štrekelj v Gorjanskem na Krasu. Študiral je v Gorici in posvetil se je potem jezikoslovnim naukom. L. 1896. je postal izredni profesor slavistike s posebnim ozirom na slovensčino na graški univerzi in ko se je ustanovilo v Gradcu drugo slavistično mesto, je postal redni profesor. Za svoje slušatelje ni bil le profesor, ampak pravi oče. Slovenskim dijakom v Gradcu je šel povsod na roko. Bil je odločnega katoliškega mišljenja, katerega ni nikjer skrival, a bil je tudi odločen Slovenec. Rad je zahajal v svojo ožjo domovino, da je tu prebil počitnice. Večkrat je bival v bližnji Vrtojbi pri svojem bratranču preč. g. vikariju. — Pogreb velikega učenjaka bo jutri v sredo ob 4. pop. Pokoj njegovi duši in slava njegovemu spominu!

Domače in razne vesti.

Smrtna kosa. Umrl je v Gorici deželnosodni svetnik v pokoju g. Karol Figl. Pogreb je bil včeraj. Pokojnikovo truplo so prepeljali v Pevmo, v rojstni kraj. N. p. v m.!

Iz poštne službe. Poštni asistent Jurij Ribar je premeščen iz Pulja v Trst. V Čepovanu je dobil mesto poštnega ekspedijenta Leopold Kofol. Premeščen je poštni oficijant Viktor Zagorsky iz Opatije v Bovec. Umirovljena je poštna oficijantinja v Ajdovščini Marija Dobrovec.

Iz davčne službe. Revident pri davčni administraciji I., g. Anton Flego, je imenovan za računskega svetnika.

Sokolstvo. Naši liberalci nimajo doma nobene stvari, s katero bi se lah-

ko ponašali. Zato se pa bahajo z uspehom, katerega je doseglo slovansko sokolstvo v Pragi, češ to je uspeh nas »naprednjakov«. Pišejo in govorijo tako, kakor da bi se bili zbrani v Pragi sami naprednjaški sokoliči. Stvar je pa drugačna, kajti v Pragi niso bili navzoči le slovenski sokoli, ki so skozinsko pod vodstvom liberalnih gospodov, ampak tudi hrvaški, maloruski, češki itd. Pri Hrvatih je večina sokolskih društev v rokah pravašev, t. j. stranke, koje poslanci sede v hrvatsko-slovenskem klubu na Dunaju. In znano je tudi, da je katoliški nadškof prispeval za izlet hrvaških telovadcev v Prago. Pri Malorusih stoji duhovščina na čelu sokolskih društev, tudi poljsko sokolstvo ni protiverško, pač pa velik del češkega in slovenskega sokolstva. Kak duh vlada v enem delu češkega sokolstva, najlepše dokazuje fakt, da so se delegati nekaterih sokolskih društev odstranili pri slavnosti Palackega samo radi tega, ker so bili pri slavnosti navzoči tudi katoliški duhovniki! In ali niso tudi pri nas sokoli, ki mislijo, da je naloga sokolstva propaganda svobodne misli in ne telesna vzgoja?

Volitve v okr. šol. svet goriški še vedno pečejo »Soča«. Pravi, da je vzrok liberalnega poraza ta, da so bili na lib. kandidatni listi neprimeuni kandidati. Kateri so ti? Ali morda prvaški župan, podgorski, kanalski? Kateri so tisti nesposobneži, ki so bili med kandidati?

Olika liberalnih učiteljev. — »Soča« je prinesla iz učiteljskih krogov dopis, v katerem imenuje dopisnik novega šolskega nadzornika »klerikalno klado, ki nezasluzeno pride do koritca.« Človek strmi in ne najde besedi, da bi primerno označil to predrznost. Tako se drzne pri nas pisati učitelj o svojem predstojniku! Treba je energične metle!

Nov prerok Gorici vstaja. Pri odkritju Zoruttijevega spomenika je jako živahno govoril mlad, dobro rejen študent, kateri je lani dovršil gimnazijo. Zdak klicuje javni protestni shod proti izletu narodne delavske organizacije iz Trsta. Goriško italijanstvo je našlo rešitelja. Mladi junak je rojen v Ljubljani in se piše Březina.

Odlinčniki na c. kr. višji gimnaziji v Gorici v šolskem letu 1911/12. Na gimnaziji so v pravkar končanem šolskem letu z odličnim vspehom napredovali sledeči učenci slovenske narodnosti: na pripravnici: Golob Fr., Hrovatin Vincenc, Kobi Srečko, Lasič Ivan, Lavrenčič Josip, Lutman Ciril, Simčič Alojzij, Suč Stanislav, Zavrtanik Peter; v I. a razredu: Čok Franc, Mavčič Maksimilijan; v I. b razredu: Frankovič Josip; v I. e razredu: Berce Alojzij, Čebolin Ljudevit, Gorup Anton, Jejčič Janko, Jug Oskar, Mozečič Martin, Rojic Ivan, Ukmar Leopold in učenka Sket Ivanka; v I. f razredu: Kodrič Franc, Kosmač Ciril, Marušič Franc, Mušič Anton, Pirjevec Vincenc, Tomažič Gabriel, Truhlar Franc in učenki Črne Pavla ter Rozman Albina; v II. b razredu: Nemeč Ciril, Sedej Josip, Sever Franc, Trampuž Aleksander; v II. d razredu: Franko Igor, Moškon Stanislav, Rejec Albert, Vencelj Andrej ter učenki Afrič Linda in Besednjak Ana; v III. b razredu: Gorjan Jordan, Lapanje Karl, Podgornik Miroslav, pl. Reya Vencelj; v III. c razredu: Adamič Rudolf, Česornja Anton, Krapež Anton, Okretič Ivan, Šuc Alojzij; v IV. b razredu: Turk Alojzij; v V. b razredu: Okretič Alojzij, Valič Andrej, Vrtovec Vencelj, Žitko Stanko; v VI. b razredu: Bratuž Josip, Dominko Leopold, Lapanja Rajmund, Macarol Franc; v VII. b razredu: Besednjak Engelbert, Košiša Fr., Matelič Anton, Pavlin Alojzij, Rustja Josip, Zorn Anton; v VIII. b razredu: Koruza Josip, Terčič Franc in Velekonia Leonard.

Sklep šolskega leta na tukajšnji realki je bil v soboto. Iz šolskega poročila posnemljemo, da je bilo letos število

slovenskih dijakov večje nego ono drugih narodnosti. Slovencev je bilo 149, Italijanov pa 144; Nemcev 71, 7 Hrvatov, 3 Čehi in 2 Madžara. Odličnjakov je bilo 15, napredovalo je 243 dijakov. Nezadostno spričevalo jih je dobilo 56; ponavljalni izpit ima 29 dijakov.

Zrelostni izpiti. V petek so pričeli zrelostni izpiti na tukajšnji realki. Izpit je delalo 21 dijakov. Dva sta napravila izpit z odliko. Od ostalih 19 dijakov sta dva padla na šest mesecev, drugi so pa prestali izpit.

Na gimnaziji so pričeli izpiti v soboto in se še nadaljujejo. Danes popoldne so prišli na vrsto Slovenci.

Na moškem učiteljskem so pričeli izpiti večeraj. Ravno tako na ženskem učiteljskem izobraževališču.

Na moškem učiteljskem predseduje komisiji šolski svetnik Plohl. Na ženskem učiteljskem pa predsedujeta, in sicer na slovenskem oddelku šolski svetnik dr. Kos, na italijanskem oddelku pa vladni svetnik Križnič.

C. kr. slovenska pripravljavnica za srednje šole v Gorici je 6. t. m. z zahvalno službo božjo sklenila šolsko leto 1911/12. V začetku leta je bilo 50 učencev, konec leta pa 61. S Primorskega jih je bilo 57, s Kranskega 3 (dva odličnjaka), s Štajerskega 1 in s Češkega 1. Po materinem jeziku je bilo 60 Slovencev in 1 Čeh. Vsi so katoličani in imajo 10—14 let. Stariši 18 učencev prebivajo v Gorici, stariši 43 učencev pa zunaj Gorice. Z odliko jih je 9 dovršilo leto, prvi red jih ima 48, nesposobni so 4. Lep, ginljiv je bil sklep. — Učenci so se v slovenskem in nemškem jeziku svojemu učitelju pristrčno zahvalili za vse nauke, poklonili so mu krasen šopek cvetočih belih in rdečih rožic in krasno vezano s trakom v avstrijskih barvah ovito knjigo spominčico z napisom: »Svojemu dobremu profesorju njegovim učencem leta 1912.« V to knjigo so zapisali svoja voščila, n. pr.

Mirno teči čolnič Ti življenja.

Po valovih zemskega morja,
Bog varuj Te vsakega trpljenja,
Vse nesreče, majhnega še zla.
Kakor solnce v žarnem jutru sije,
Z žarki v rosi kaplji se igra,
Sreče mile svit naj Te oblije,
Izpolnjuje želje Ti srca.

G. profesor jim je odgovoril: Bela barva je podoba čistosti, rdeča pa ljubezni. Ohranite si dušo in telo vedno čisto kakor so bele te ljubke in mile rožice; ljubite vedno samo to, kar je dobro, lepo in resnično, varujte se pa vsega, kar je hudo, grdo in laž, da bodete rastli v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Teda bom se tudi jaz vas, ljubih svojih bivših učencev, rad spominjal z veseljem in ponosom. — Navdušeno so učenci potem v zboru deklamovali cesarsko pesem in »Avstrija moja« ter so se poslovili.

Šolsko leto 1912/13. se začne 19. septembra. Vpisovanje bo 16. septembra od 8. do 12. ure. Učenci naj vpiče starišev ali njihovih namestnikov ali po pošti izročijo: 1.) krstni list, s katerim učenec dokaže, da je že končal deveto leto, ali da je konča še l. 1912; več ko 13 let ne sme biti star; 2.) zadnje šolsko izpričevalo, ki priča, da je učenec z dobri in v splošnem dovršil III. ali višji razred ljudske šole. Prednost imajo razumni dečki lepega obnašanja na deželi, ki v svojem prebivališču nimajo nobene priložnosti, naučiti se nemščine ali ki ne obiskujejo c. kr. deške vadnice v Gorici. Učnine je 10 K vsako polletje. Ubožni in vredni učenci morejo prositi za oproščenje; prošnji morajo priložiti vbožni list in zadnje izpričevalo.

C. kr. pripravnica za učiteljska v Podgori je končala letos svoje zadnje šolsko leto. Sprejemni izpiti za I. tečaj delalo je 14, lansko leto 15 učencev, od katerih so prestali skušnjo vsi. S prihodnjim šolskim letom se združi pripravnica z moškim učiteljskim v Gorici. Vpisovanje za šolsko leto 1912—13 se bo vršilo na c. kr. moškem učiteljskem, najbrže 16. septembra, kar se bo že pravočasno objavilo.

Odkritje Zoruttijevega spomenika.

V nedeljo se je vršilo v Gorici odkritje Zoruttijevega spomenika. Udeležba je bila z ozirom na priprave in na bobnane italijanskih listov skozi več tednov naravnost pičla. Ljudstva iz Furlanije nismo med udeleženci prav nič opazili. Navzoči so bili le meščani in pa radovedneži slovenske in nemške narodnosti, ki bi se ob istem času, ko se je vršilo odkritje, itak nahajali v mestnem vrtu, kjer so postavili spomenik. Odkritje se je vršilo ob 11. uri predpoldne. — Popoldne pa je bila na telovadnem trgu ljudska veselica, ki je bila tudi slabo obiskana.

Lahi protestirajo! Goriške Lahe je začelo spet nekaj srbeti. Za sredo sklicujejo protestni shod proti izletu tržaške »Narodne delavske organizacije« v Gorico. Pozivali bodo laško meščanstvo na demonstracije. Večina goriškega laškega meščanstva pa najbrže se ne bo zmenila za hujskanje par mlečezobih in golobradih laških fantalinov. Če se bodo pa le preveč širokoustili in hujskali že ve policija, kam jih spraviti... Lahom svetujemo, naj bodo mirni in naj bodo zadovoljni, da prinesejo tržaški Slovenci par tisoč kronic s seboj, katere puste v Gorici. Pamet, Lahi!

Tomboło v Gorici dne sv. Petra je dobila Katarina Gabršček, služkinja pri sodnem svetniku K. Covacigu, s kartelo, katero ji je bil podaril njen gospodar. Od dobitka — po odbitih pristojbinah — so dobili primerne deleže razni slovenski zavodi. Hvale vredno.

Kuhinjska šola v Gorici v S. Gregorčičevem Domu se dne 11. t. m. zastavi. Keda se spet otvori se naznani v listih. Šola je nastopila namreč vsakoletno počitniško dobo.

Iz Gorice sta bila izgnana in sicer Renzel Josip iz Trsta in pa Ribič Anton iz Labinja v Istri. Klatila sta se po mestu brez sredstev.

Boj med policajem in vagabundom.

V noči od sobote na nedeljo je zasačil policaj, ki je imel službo blizu Stračič, Tentič Franca, znanega vagabunda in tatu, ki je nesei v roki živo raco. Bilo je okoli polnoči. Seveda ga je policaj ustavil in vprašal, kje je dobil živo raco. Tenčič pa namesto da bi odgovoril policaju in povedal, kje je dobil raco, je živa! vzdignil kvišku in mahnil ž njo po policaju in nato pobežnil proti Soči. Policaj seveda je tekel za njim. Dosegel ga je tik Soče in zgrabil za jopo. V tem trenutku pa se je vagabund zasuknil in obgrizel policaja na ramenu. V tem pa je policaj potegnil sabljo in mahnil je po Tenčiču ter ga še precej ranil na glavi. Nato ga je zvezal in odvedel v zapor. Pripomniti moramo, da se je to godilo tik ob Soči in da bi se lahko zgodila še večja nesreča.

Italijanska trikolora v Gorici.

Minulo nedeljo so odkrili, kakor znano, goriški Lahi Petru Zoruttu, briškemu Slovencu, spomenik v ljudskem vrtu. — Popoldne so imeli na Telovadnem trgu velelaško veselico, kjer so dajali na različne načine duška svojemu laškemu patrijotizmu. Veselili so se pozno v noč. Par Lahov je bilo tako navdušenih za laško reč, da so praznovali to slavnost celo noč. Zjutraj pa so najeli dva izvoščeka, ki sta jih vozila po mestu. Bilo jih je 7. Okoli 6. ure zjutraj so se vozili skozi Gosposko ulico in mahali iz kočije z italijansko trikoloro. Seveda črnorumenemu avstrijskemu policaju to ni kaj nič dopadlo in ustavil je kočije ter laške junake s trikoloro spravil na c. kr. policijo. Tam se je doznalo, kdo so ti lahi. Imenujejo se: Novak Josip (Italijan puro sangue), elektrotehnik, Maver Anton, mehanik, Pavlin Josip (Italijan puro sangue), mehanik, Bassili Peter, natakak »Pri zlaten jelenu«, Šavli Peter (Italijan puro sangue), elektrotehnik, Barbario Viktor, Boškin Josip, (Italijan puro sangue), natakak. Na policiji so jih koj kaznovali in sicer so dobili vsak po 7 dni zavora, Barbariol Viktor pa je bil izgnan iz naše države

ve v Italijo. — Lahi so bili torej spet enkrat podučeni, da v Gorici ni še dovoljeno razvijati italijanske zastave.

Za narodni muzej so darovali: Gospod Jos. Balič, učitelj Vrh Sv. Mihaela, 27 d. r. 1. Megiser, Dictionarium Quatuor Linguarum Celovec l. 1744; 2. Bellarmin, Dottrine Cristiane, In Udine 1801; 3. Zaransky, Weltgeschichte; 4. Zur Erinnerung andie Feier des 50-jährigen Bestandes des k. k. Staats Ober-Gymnasiums in Triest; 5. Benussi, Manuale di Geografia dell'Istria; 6. Schatzmayer, Dalmatien. — Gospod Franc Gatej, urar Tolmin, 2 bakrena novca. — Gospod Srečko Troha, učiteljskičnik v Gorici, 10 raznih denarjev. — Gospod Anton Lenarčič, učitelj Rihenberg 10 raznih denarjev. — Gospod Cejan, uradnik južne železnice Jurdani l. 1 letak v spomin na prihod škofa dr. Zorna v Vrtojbo 24. maja 1886, 2. 2 rokopisa slovenski iz leta 1869, ital. iz leta 1778, 3. 1 star utež. — Gospod L. Vidmar, župn. dekan Bovec, 3 knjige: 1. Novno: Oprav tega shloveka l. 1781. (zelo redka); 2. Novno 48 svetih pesmi l. 1800; 3. L. H. Veniz nedolsshnosti l. 1838. N. N. 2 bakrena novca. Odbor.

Izgnan iz naše države je bil te dni nek Angelj Borelli, ker se je klatil po Gorici brez dela in je videti jako sumljiv človek.

K umoru na Kalvariji. Kakor smo poročali je bil dne 3. t. m. aretiran Alojzij Maraž iz Št. Ferjana kot osumljenec umora izvršenega na Kalvariji. V soboto pa sta bila aretirana tudi Josip Maraž in njegova mati Terezija, ker sta osumljena sokrivde umora.

V Dolu so dosedaj neznani tatovi ukradli tamošnjemu učitelju Perkotu skoraj novo dvokolo, toplomer in drugo sobno opravo.

Da se pride na sled pravemu storilcu, je Josip Bressan iz Ločnika, oče dne 23. junija 1912 na Kalvariji umorjenega Štefana Bressan, dal na razpolago podpisnemu 500 K, ki se nakažejo kot nagrada onemu, ki bi podal sodni oblasti take dokaze glede storilčeve osebe, na podlagi katerih bi se mogla brezdvomno dokazati njegova krivda.

Pozivljajo se torej vse tiste osebe, ki niso še bile zaslišane od orožništva ali sodnije in ki bi jim bila znana kaka okolnost glede storilčeve osebe in načina izvršitve umora, da se zglasijo v uradnih urah pri podpisnem. Preiskovalni sodnik Dr. Gradnik.

Zaradi potvorjenega vina. Pred časom so stali pred sodiščem Ivan Fontanot iz Kopa, Pavel Gruden iz Gorice in Alojzija Grusovin iz Gorice prva dva zaradi prodaje potvorjenega vina Grusovin pa zaradi točenja ponarejenega vina. Pri prvi inštanci sta bila Fortunat in Alojzija Grusovin oproščena, medtem ko je bil obsojen Gruden na 70 kron globe. Državno pravdnštvo pa je proti ti razsodbi ušlo vsklic in v soboto se je vršila obravnava pred drugo inštanco. Fontanot je bil obsojen na 2 tedna in Gruden na 3 tedne ječe; oprostilno razsodbo glede Grusovinovi pa je druga inštanca potrdila.

Izvozni trg. Včeraj so bile na izvoznem trgu sledeče cene, in sicer: za jabolka 28 K kvintal, za hruške 50, za breskve 180, za črešnje 54, za slive 60, za fige 48, za jagode 140, za fižol v stročju 16, za grah 18, za krompir 11 in za paradižnice 32 K kvintal.

Občinske volitve v Solkanu se vrše te dni. Včeraj in danes voli tretji razred. Sedaj, ob 4. uri pop., ko to pišemo, imajo kandidati S. L. S. nekaj čez 100 glasov, nasprotniki se volitev dosedaj niso udeležili. Mogoče je, da se vršejo v boj zadnji hip. O izidu bomo poročali v prihodnji številki.

Cerkveno blagajno odnesli. Nocoj ponoči so dosedaj neznani tatovi udrli v prazno vikarijsko poslopje v Sovodnjah, v katerem se je nahajala cerkvena blagajna. Lopovi so odnesli celo blagajno, v kateri je bilo okoli 500 K denarja, raz-

ne knjižice in pa obligacije vredne več tisoč kron. Ukradena vrednost se ceni okoli 10.000 K.

Livško jezero. Epska pesem. Spisal Anton Klodič Sabladoski, na svetlo dal v kom. zalogi »Narodne tiskarne« v Gorici Maks Klodič Sabladoski. — Dvorni svetnik vitez Klodič je obogatil slovensko književnost z znamenitim delom, katerega bo vsak Slovenec, posebno vsak goriški Slovenec, z velikim zanimanjem čital. Saj je pozorišče dogodkov, katere opeva pesnik v gladko tekočih verzih, lepa slovenska Benečija in obmejni kraji na Goriškem. Dejanje se vrši za časa križarskih vojev. Cela epska pesnitev ima 28 spevov. Obljubljena nam je daljša ocena, a to že danes lahko rečemo, da presega Klodičevo delo po mislih in vsebini razne sodobne epske pesnitve. — Opomnimo še, da razpošilja »Narodna Tiskarna« knjigo le proti naprej poslanemu denarju.

Novi večerni osebni vlak za delavce ne vozi samo le od Tržiča do Gorice, marveč od Nabrežine do Gorice. S tem vlakom se vozi dnevno do 400 delavcev.

Aretacije v Mirnu. K našemu zadnjemu poročilu o aretaciji družine Faganelli je v Mirnu nam je še dostaviti, da se sliši, da znašajo pasiva nad pol milijona kron. Ponarejenih da je mnogo menic. Prizadet je baje tudi goriški »Kredit«. Te dni so vozili iz tovarne bratov Faganelli ustrojeno in surovo usnje. Prepeljali so je v bivšo strojno bratov Dörfles. Preiskava se vrši dalje.

Razglas. Deželni odbor želi vzeti v zakup zdrav, zračen hlev obsegajoč prostora za 40 do 50 glav mlade govede. S hlevom mora biti združeno obsežno zemljišče (dvorišče, pašnik all travnik), na katerem se živali lahko prosto gibajo. Glede lege bi se dala prednost kaki gorski planoti, ki je lahko pristopna od katerekoli železniške postaje na Goriškem in kjer bi se dobil v zakup tudi primeren pašnik, ali še boljše, dobra, za mlado živino varna planina. Seveda se zahteva tudi, da je v bližini hleva na razpolago zdrava pitna voda z napajanje živine.

Ponudbe z opisi hlevov in eventualno pašnikov, ki se ponudijo v zakup, je vložiti do 20. tek. meseca deželnemu odboru.

Vlada našega cesarja — najdaljša v zadnjem stoletju. V soboto je avstrijski cesar Franc Jožef I. prekosil najdaljšo vladno minolega stoletja. Dotlej je bila angleška kraljica Viktorija največ časa na prestolu.

Poroka v cesarski rodbini. Poroka nadvojvodinje Frančiške Elizabete z grofom Walburgom se bo vršila dne 4. oktobra v navzočnosti cesarja.

Pridelek bosenskih sliv letos ne bo dosegel niti lanskega, ki je bil tudi dokaj nepovoljen. Zarod je uničil aprilski mrz in preobilen dež. Danes se računa komaj na 400 vagonov suhih sliv za izvoz. Cene so zato že znatno poskočile.

»Hotel Triglav« v Boh. Bistrici je bil včeraj prodan na javni dražbi. Kupila ga je »Ljubljanska kreditna banka«.

Drobfinice.

Batine za prodajalce pornografskih spisov. Na Angleškem postopajo oblasti zelo strogo proti širiteljem vsakovrstne pornografije. Zlasti v Londonu je bilo

Spretnega in zanesljivega
trgovskega pomočnika
veščega deželnih jezikov
sprejme s 1. septembrom
tvrdka
TEOD. HRIBAR V GORICI
Pismene ponudbe naj se pošljejo naravnost na tvrdko.

kaznovanih zelo strogo več prodajalcev nesramnih spisov in slik. Nekega dne sta bila nedavno obsojena dva taka trgovca na devet mesecev prisilnega dela in 25 udarcev s palico.

Posledice branja slabih knjig. Trgovca A. Malek v Svitavci je dobil te dni pismo s podpisom »Črna roka«. »Črna roka« ga je pozvala, naj v gotovem času položi 1000 K na grob svojega pred dvajsetimi leti nagloma umrlega hlapca, sicer se ga bo ovađilo, da je hlapca on umoril. O tem je kmalu izvedela pristojna oblast. Malek je nesel ob naznačeni mu dobi »bankovce« na pokopališče, za pokopališkim zidom je pa čulo oko postave. Kar se pojavita na pokopališču krojaška učenca Karel Tesák in Fr. Chlup in jo ubereta na grob, od koder ju pozdravlja zavitek z »bankovci«. V tem trenutku zagrmí nad njima glás moža v pikelhaubi, a fantoma pade srce v hlače. Priznala sta, da sta brala razne romane pa indianke, iz katerih sta zajemala navodilo za svoj nasilni načrt. Drugi prizor bo pred c. kr. sodnikom.

Zmaga dalmatinskih mornarjev c. kr. mornarice v Šangaju. 2. t. m. so v Šangaju zasidrane vojne ladje: avstrijska, angleška, nemška, ameriška, nizozemska in japonska priredile tekmo čolnov. Vsega vkup je bilo osem čolnov in sicer avstrijske vojne ladje »Kaiser Franz Josef I.« dva in dva angleška, ostale ladje so odredile po en čoln. V avstrijskih čolnih so bili sami Dalmatinci. Takoj prvi mah so si pridobili prednost in nato veslali z naravnost vražjo silo, tako da je bilo vse očarano in presenečeno. V minuti so 30-40 krat potopili vesla ter v tem tempu daleč pred drugimi prvi dosegli cilj. In sicer je bil prvi na mestu čoln, ki ga je vodil Ivan Iljić, 30 sekund za njim pa Rade Dučić s svojim čolhom. Nemški čoln je kot tretji zaostal za avstrijskima 60-80 metrov. Vse je navdušeno pozdravljalo krepke Dalmatince in jih občudovalo. Seveda jim je tudi ladjinó poveljstvo bilo hvaležno za krasno zmago; bili so za osem dni oproščeni službe ter dobili tudi razne druge olajšave in priznanja. Šangajski listi niso mogli prehvaliti izbornih avstrijskih mornarjev.

Polom v ogrski banki. Centralna kreditna banka denarnih zavodov v Budimpešti je prišla v denarne stiske. Bilanca minolega leta izkazuje 7 milijonov izgube.

Nenavadni svetovni rekord. Angleški pianist Kendell je v Kapstaatu dosegel svetovni rekord v igranju na glasovir. Ko je igral, je bila ogromna množica zbrana v koncertni dvorani ter slavila mladega pianista zaradi njegove vztrajnosti.

Po tridesetih letih priznal umor. — V Fürstenfeldu je na smrtni postelji izpovedal posestnik Alfred Weber, da je pred 30. leti umoril nekega Grammerja. Vsa takratna poizvedovanja po morilcu so bila brezuspešna.

Gospodarske vesti.

Kako se presajajo zeljnate rastline? Zelje in podobne rastline sejati je na gredice. Od tod jih je izpuliti, ko jih potrebujemo in zasaditi na stalno mesto. Kedar jih pulimo, dobro je, če ostane na njih mnogo zemlje. V nasprotnem slučaju jim jako koristi, ako jih vtakemo do listja v blato iz kravjeka in vode. S klimom naredi se nato luknja, v katero se vtakne rastlinica nekoliko, toda malo bolj globoko nego je bila prej v zemlji a od strani zadobe se klin proti spodnjemu delu prve luknje ter pritisne k rastlini. S tem se luknja zagrne in rastlinica stoji trdno. Ako ni zemlja mokra, treba je zeljnate rastline vsaj enkrat po presajenju zaliti.

Najboljši in najcenejši strelvod na kmetih. Ako človek po plani Ogrski potuje, zapazi lahko, da je okrog poslopij tamonjih posameznih ležečih kmetičih

dvorov povsod drevje laške topolice ali laške jagence zasajeno. To so tiste topolice ali jagence, katere kakor sveča ravno, visoko v zrak rasto. Botanično imenuje se take laške topolice tudi piramidinke, latinsko: populus pyramidalis. In ako se ogrske kmetovalce vpraša, zakaj da imajo okolo svojih gospodarskih poslopij tako drevje zasajeno, odgovoré: zato, ker so to naši najboljši strelvodni. — Resnica, po obili skušnji utrjena resnica je namreč, da ob hudi uri strela najrajši udari v tako drevje, da veliko rajši kakor pa v pravi, na kaki strehi nahajajoči se strelvod. Da je temu istinito tako, dokazala je skušnja tudi že drugod. Marsikateri, po streli provzročeni požar, bi se s sajenjem laške jagence od gospodarskih poslopij odvrnil, in to po tem strelvodu, kateri prav nič ne stane. Zato bi bilo kaj pravo, ako bi se prihodno spomlad naši posestniki posamezno ležečih kmetij združili, ter si sajenic laške jagence iz krajev naročili, kjer jih že imajo, pa jih okolo poslopij posadili.

Kuhaj za shrámbol!

WECK-OVE
časé za konzerve in pripravé za svežo shrámbolú progreščjo reformno vsake kuhinje.

V vsakem ožiru pripravki. Zdrava prehrana, neodvisna od letnih časov, v milijonih v uporabi!

Pazite na ime **WECK!**

Obsézne tiskovine brezplačno skozi I. Weck, društvo z o. j., glavna odpošiljalnica

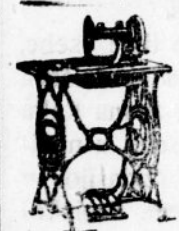
KAROL MULLER

Moravski Schönberg N. 35.

Zaloge v skoraj vsch mestih.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno šilo, ter emajliranje dvokoles na plin.

Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti naj ga takoj pošlje emajlirat ki stane K 6, v različnih barvah K 8 pri

BATJEL-U

Gorica,

STOLNA ULICA 2-4.

Mehanična delavnica.

Prodaja tudi na obroke.

Cenike pošlino prositi.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3-12 metrov dolge in 3/3 od 3-12 colov debele.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicó

v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

IZBIRA je lahka, kajti kakovost odloča. — Slast pravega zagrebškega „Francka“, njegova jakost in krasna barva usposoblja ta izdelek najboljšim kavinim pridatkom, kateri bode tudi Vas trajno zadovoljil.

Loterijske številke.

Dunaj 28, 47, 59, 43, 49
Gradec 54, 69, 78, 85, 1

Sprejme se vajenec nad 14 let, zmožen deželnih jezikov, pri fotografu Antonu Jerklču.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posrednje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, pečí, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčna.
Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbníštvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo in zalogo moke valjčnega mlina

VINKO MAJDIČ IZ KRANJA.

Priporočam se slav. občinstvu za obilna naročila in zagotavljam točno in solidno postrežbo.

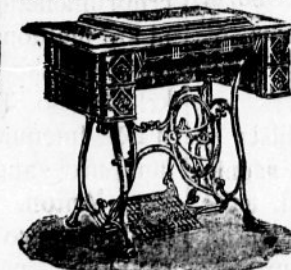
Spoštovanjem udani

PETER GRUDEN,

Gorica, Stolni trg šte. 8.

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po varntški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)